

Duindialoog 6 okt 2018

Bijeenkomst met gedeputeerde Adnan Tekin (PvdA) op verzoek van de gemeenteraadsfracties van Bergen NH

Boswachter Maarten Duinker opent de bijeenkomst

In plaats van een 'gewone' vergadering, leek het gedeputeerde Adnan Tekin beter om de raadsleden en vertegenwoordigers van onze stichting uit te nodigen voor een 'speciale duindialoog', een openlucht bijeenkomst op de top van de Zwarte Blink, midden in de Schoorlse Duinen. Adnan wilde daar zelf met enkele medewerkers van de Provincie naar toe komen. Bosbouwer Hans Wondergem zou namens SBB uitleg geven van de plannen. Die bijeenkomst vond plaats in de namiddag van 6 oktober. We werden welkom geheten door de boswachters Maarten Duinker en Baukelien Bos. Van SBB was ook regiodirecteur Riena Tienkamp aanwezig.

Raadsleden geschoffeerd

De naam 'dialoog' bleek niet op zijn plaats, bij de opening werd door Adnan Tekin gesteld dat wel vragen mochten worden gesteld, maar dat de kap gewoon door zal gaan. Zo'n gesloten agenda was echt niet de bedoeling toen de raadsleden vroegen om een gesprek met de gedeputeerde.

Pleidooi voor kappen en graven

Na de korte inleiding van Adnan Tekin, kreeg Hans Wondergem het woord. Hij hield een warm pleidooi voor open, stuivende duinen. Op vragen vanuit de toehoorders werd nauwelijks in gegaan. We zullen daar een paar voorbeelden van noemen.

Joke Gutter uit haar bezorgdheid over het effect van de kap op de mossen aan Adnan Tekin

We kappen echt niet alles (?)

Bij een grote kaart van de Schoorlse Duinen zei Hans "We gaan echt niet alles kappen, dit hele stuk zal bos blijven". Daarbij wees hij met een groot gebaar op de bossen langs de binnenduinrand vanaf Aagtdorp tot Camperduin. De onmiddellijke reactie van een toehoorder was "Dus het Baaknolbos blijft staan?" Maar dat bleek volgens Hans toch niet helemaal de bedoeling te zijn, zo letterlijk moesten we dat gebaar niet nemen, want in de volgende fasen wordt er wel degelijk gekapt langs de binnenduinrand en gaat het Baaknolbos tegen de vlakke.

Waar al gekapt is staan nu ruig gras en Amerikaanse Vogelkers

Een opmerking vanuit het publiek ging over de Mariavlake. Dit prachtige heideveld dat net hersteld was na de branden werd in 2017 diep afgegraven. Nu is het door de hoge stikstof-neerslag een ruig en vergrast gebied geworden, waar overal Esdoorns en Amerikaanse Vogelkers opkomen. Volgens Hans moeten we de ontwikkeling echter op een langere termijn bekijken, net als bij de Kerf, die is volgens Hans nu pas zoals beoogd was. “Die is helemaal niet zoals beoogd, die is heel anders geworden dan jullie dachten, er komt zelfs nooit meer zeewater in”. “Dat klopt, maar er zijn inmiddels wel bijzondere plantjes gekomen”.

Een miljoen voor een paar plantjes

“Was daar dan een miljoen voor nodig geweest?” Hans ging niet meer verder op de Kerf in, maar vertelde dat je moet rekenen op 5 tot 10 jaar om te kunnen zien wat voor soorten flora en fauna zich in een afgegraven gebied gaan vestigen.

Kappen helpt niet voor grotere biodiversiteit

“Kun je aangeven welke flora en fauna zich hebben gevestigd in het deel van het Baaknobos dat 13 jaar geleden is gekapt en afgegraven? Wat heeft die ingreep opgeleverd aan biodiversiteit?” vroeg een aanwezige. Er is echt meer tijd nodig om dat te kunnen zien” zei Hans. “Je zei 10 tot 15 jaar, dit is 13 jaar geleden, daar zou je dan toch iets moeten kunnen zien? Maar als he er gaat kijken zie je alleen dood zand”. Hans kwam er niet meer uit.

Kunstenaar Frisi Vonder vraagt naar andere mogelijkheden dan boskap om het gebied aantrekkelijker te maken voor broedvogels

Een ander vroeg “Als ik het goed heb begrepen, willen jullie door deze grote ingreep in het landschap bereiken dat bepaalde soorten vogels zich beter thuis voelen. Nu zijn er natuurlijk meer ingrepen denkbaar. Je zou ook aan andere knoppen kunnen draaien om het gebied prettiger te maken voor vogels. Ik zie hier vanmiddag steeds mountainbikers langs komen. Daar zou je ook iets aan kunnen doen. Waarom kiezen jullie uitgerekend voor de zware ingreep van kappen en afgraven als er nog zoveel andere mogelijkheden zijn?” Het antwoord bleef uit.

Nagesprekken: meer nuances komen naar voren in klein comité

Na afloop werd een van onze leden aangesproken door Jasper van Dalen (Provincie) en door Hans Wondergem (SBB). Dan komt er opeens veel meer nuance in het verhaal van SBB. Ze beamen dat de stikstof-depositie nog te hoog is (in werkelijkheid zelfs nog hoger dan de officiële modelberekeningen aangeven) en inderdaad liggen de kritische depositiewaarden van de gedroomde duingraslanden veel lager, waardoor ze niet bepaald kansrijk zijn.

Toch gaan ze kappen

Ze willen toch nu aan de gang omdat volgens hen de vegetatie te veel ‘vast’ ligt. Ze bedoelen dan eigenlijk dat bos en heide te uitgebreid zijn geworden, met een groot oppervlakte naaldbos en dichte kraaiheide.

In Natura 2000 is dynamiek het toverwoord en ze hopen nog steeds dat de luchtkwaliteit ooit voldoende stikstof-arm wordt om de gewenste grasduinen wel een reële kans te geven. Dat is en blijft erg discutabel.

Succesverhalen kloppen niet

Het valt op dat de succesverhalen waar ze naar verwijzen allemaal liggen in de zuidelijke Schoorlse duinen. Dat is bij Bergen op de overgang van kalkrijk naar kalkarm. Voor de kalkarme noordelijke Schoorlse duinen hebben ze geen succesverhalen voorhanden en op onze kritische vragen over de natuurwaarden van de stuifzanden bij de Baaknol hebben ze geen antwoord. Ook hebben ze er duidelijk voor gekozen om de mycologische waarden (paddenstoelen) van de dennenbossen buiten de plannen te houden. Van de eerdere toezeggingen aan Martijn Oud voor het aanwijzen van hotspots voor bijzondere soorten, lijkt nu geen sprake meer.

In andere (kalkrijke) duinen in ons land bleek het succesverhaal van grijze duinvallen op de langere termijn niet vol te houden omdat de bijzondere soorten door voortschrijdende vergrassing weer verdrongen werden.

Eindbeeld ontbreekt

Ze gaven in het nagesprek onomwonden aan dat ze eigenlijk niet duidelijk kunnen zijn over het

deelnemers, in het midden Koos Bruin

eindbeeld, omdat dit in het geheel niet vastligt. Het blijft een **experiment** zonder duidelijk zicht op de uitkomst. Dat geldt zowel voor de ontwikkeling van de gedroomde duingraslanden en het terugzetten van de heide, als voor de stuivende duinen en de duinbossen. Jasper hoopt nog steeds dat het gaat om eenmalig ingrijpen, waarmee ze de basis leggen voor een dynamisch systeem dat zichzelf blijft verjongen. Het is natuurlijk maar zeer de vraag of dat gaat gebeuren en als het gaat gebeuren, of het beperkt blijft tot de bedoelde gebieden. In het verleden werden de noord-west hellingen snel weer vastgelegd met kraaiheide en struikheide. Vochtige laagtes met dopheide stoven na een tijdje weer onder, waardoor de vochtige plekken in

korte tijd weer verdwenen of 'verbosten' tot berkenbosjes.

Lastig uit te leggen

Ze geven aan dat dit inderdaad de communicatie met bewoners/gebruikers er niet makkelijker op maakt. Ze kunnen wel aangeven wat er wordt weg gehaald, maar in veel mindere mate wat er voor terugkomt.

De communicatie heeft tot nu toe voor veel verwarring gezorgd, zo geven ze toe. Als je alle uitspraken en plannen voor de duinbossen naast elkaar legt, kun je je afvragen of de visie op de duinbossen intern wel voldoende uitgewerkt was. Er is veel geswicht. De plannen schoten heen en weer van enerzijds selectieve kap of 80% dunning tot anderzijds volledige kaalkap en aan de natuur overlaten dat bos zich in de binnenduinen weer spontaan kan ontwikkelen. Voor iedereen verwarrend.

Doel wordt beter vast gelegd

Ze gaan proberen om voor de bossen ten oosten van de Nieuweweg kaartbeelden te ontwikkelen, waarin ze per zone aangeven wat het ontwikkelingsdoel wordt.

Amerikaanse Vogelkers

Ook gaven ze aan dat de wildgroei van prunus (Amerikaanse Vogelkers) inderdaad een serieus probleem is waarvoor ze nog geen oplossing hebben. Hier moeten ze zich nog op beraden en beleid

voor ontwikkelen. Ze gaven aan dat de PWN de prunusbestrijding grootschalig gaat aanpakken via het volledig verwijderen van prunusopstanden. Zeer ingrijpend en zeer kostbaar.

Nagesprek met Fabian Zoon (Provinciale Staten, Partij voor de Dieren)

Twee van onze leden werden na afloop aangesproken door Fabian Zoon. Fabian gaf onomwonden aan hij tegen elke ingreep is, zolang de stikstofdepositie te hoog blijft. Eerst de vervuiling bij de bron aanpakken. Anders lijkt het hem een zinloze exercitie en geldverspilling. Het is volgens Fabian hoe dan ook te vroeg.

Marie-José Stoop
Aard Mors
Jan Engelbregt